

Maart-april 2009

In dit nummer:

Oude klare

Stokerijen in de Lage Landen

Rotspleister

Nieuw thema op restauratieambacht.be

Vlaswerktuigen

Nieuw thema op uitgelichttoegelicht.be

Exposee Vlasparlee

Reizende tentoonstelling

De Melkbrigade

Tentoonstelling in de Oude Kaasmakerij

Vers van de pers

CORN 11

Studiedagen

Beeldspraak

Molens met en zonder wieken

Beste lezer,

Mogen we deze nieuwsbrief openen met goed nieuws? De Vlaamse Regering besloot op vrijdag 20 februari het CAG te erkennen als landelijk expertisecentrum voor het agrarisch erfgoed. In de beleidsperiode 2009-2011 ontvangen we een jaarlijkse werkingssubsidie. Het is niet alleen een teken van erkenning voor de inzet van het CAG gedurende vele jaren. De erkenning beklemtoont ook het belang en de rijkdom van het agrarisch en ruraal erfgoed voor de Vlaamse samenleving. Veel leesplezier!

1. Oude klare

Vanaf de 14de eeuw distilleerde men in onze streken wijn tot 'aqua vitae' of 'levenswater'. De geneeskrachtige werking kon nog worden verhoogd door er allerlei zaden, kruiden en bessen in te laten weken. Deze treksels werden nogmaals gedistilleerd en noemde

men medicinale wateren.

Wegens zijn euforieverwekkende eigenschappen werd het geneesmiddel al snel een genotmiddel, brandewijn genaamd. Toen de wijngaarden uit onze streken verdwenen, schakelde men over op het distilleren van bier. De korenbrandewijn werd zo populair dat men geen ommetje meer maakte via bier maar onmiddellijk een vergist graanbeslag ging distilleren tot graanjenever. Tijdens de tweede helft van de 19de eeuw werd jenever ook geproduceerd met melasse-alcohol uit de nieuwe suikerbietfabrieken.

[\[Lees het hele verhaal\]](#)

[Afbeelding: jeneverbes, Esta_ahi, Flickr]

[\(Naar boven\)](#)

2. Rotspleister

De website [Restauratieambacht](#) is een thema rijker. Rotspleister is een romantische, pittoreske bouwtechniek uit de 19de eeuw. Binnen die stroming werd bepleistering angewend als afwerkingstechniek bij het vervaardigen van imitaties van minerale en plantaardige elementen zoals kunstmatige rotspartijen en boomstronken.

Deze rustieke architecturale composities worden met de term *rocaille* aangeduid. Op zich waren rocailles geen nieuw gegeven. De oudste voorbeelden situeren zich in de klassieke oudheid. Maar de constructietechnieken waren wel nieuw. De ontdekking van Portlandcement in het midden van de 19de eeuw speelde hierin een belangrijke rol. Rustiekwerk evolueerde zo naar cementrustiek.

[\[Klik door naar restauratieambacht.be\]](#)

[Afbeelding: gevel met rotspleister in Begijnendijk.]

[\(Naar boven\)](#)

3. Vlaswerktuigen

Ook [Uitgelicht & Toegelicht](#) is in volle expansie. Op die website schetsen we de evolutie van de

landbouwmechanisatie in Vlaanderen. Eerder al werden de werktuigen beschreven die betrekking hebben op de graanteelt. Nu is ook het thema [vlas](#) afgewerkt. Aan de hand van illustraties en beschrijvingen worden vlaswerktuigen en -machines in beeld gebracht.

[\[Klik door naar uitgelichttoegelicht.be\]](#)

[Afbeelding: Slijtmachine van Dekeirsschieter uit Izegem naar een model van Maurice Soenens uit 1923, getrokken door een paard]

[\(Naar boven\)](#)

4. Exposee Vlasparlee

We blijven nog even bij de vlasvezels. Tot op heden bestond het mondelinge geschiedenisproject Vlasparlee alleen nog maar digitaal: met een kortfilm en een [website](#). Nu is er ook een tentoonstelling en een dvd...

Zuid-West-Vlaanderen ademt vlas en koestert zijn vlasverleden: 35 gewezen vlassers vertrouwden hun persoonlijk verhaal aan de camera toe. Met *Exposee Vlasparlee* brengen het CAG en partners die levendige mémoires nu naar de mensen! De tentoonstelling toont het leven zoals het was, ongezoeten en door de ogen van de veteranen zelf. Aan de hand van hun bedenkingen, anekdotes en commentaren maakt de bezoeker kennis met het wel en wee binnen deze wonderlijke, volkse wereld. Zo geeft deze tentoonstelling uitdrukking aan het collectieve geheugen van deze eens zo omvangrijke gemeenschap.

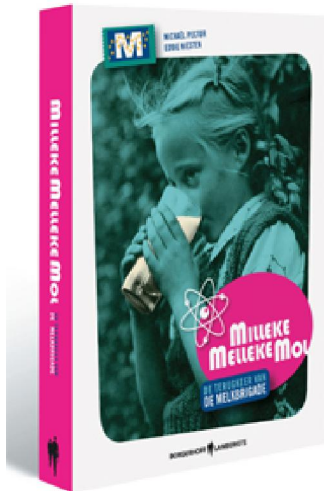
Vanaf 3 april 2009 begint *Exposee Vlasparlee* in het Kortrijkse Vlasmuseum aan zijn rondreis. Tot december 2010 reist de tentoonstelling rond in de Leie- en de Mandelstreek.

[\[Info op vlasparlee.be\]](#)

[Afbeelding: Jan en Denise Vandenbogaerde uit Desselgem zitten op bundels vlas, [Beeldbank Vlas](#), fonds Marcel Adins]

[\(Naar boven\)](#)

5. De Melkbrigade

In een vorige editie van de nieuwsbrief kondigden we al de tentoonstelling *Milleke, melleke, mol... De terugkeer van de Melkbrigade* in de Oude Kaasmakerij te Passendale aan. Die expo loopt tot 29 november 2009.

Intussen verscheen het gelijknamige boek bij Burgerhoff & Lambrichts. Het boek ligt in de betere boekhandel en kost 19,95 euro. In elk exemplaar zit een kortingsbon voor de tentoonstelling.

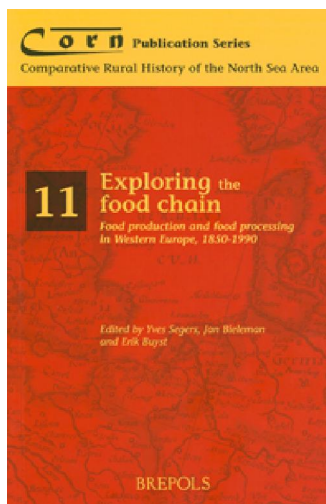
[\[Klik door naar borgerhoff-lamberigts.be\]](http://borgerhoff-lamberigts.be)

[\(Naar boven\)](#)

6. Vers van de pers

Exploring the food chain is het elfde deel in de CORN-reeks (Comparative Rural History of the North Sea Area). Dit interdisciplinair onderzoeksnetwerk bestudeert langetermijnevoluties op het platteland van de middeleeuwen tot de 20ste eeuw met de nadruk op het Noordzeegebied. De jongste publicatie gaat dieper in op de voedselproductie- en verwerking in West-Europa tussen 1850 en 1990.

De redactie van dit deel gebeurde door Yves Segers, Jan Bieleman en Erik Buyst. Het is uitgegeven bij [Brepols](#).

[\(Naar boven\)](#)

7. Studiedagen

Op 18 april organiseren CAG en Landelijke Gilden een [studiedag over Ruraal Erfgoed](#) in het plattelandscentrum te Sint-Laureins.

Op 29 mei is er in Leuven een ICAG-studiedag over *Platteland en identiteit in Vlaanderen en Nederland* na de Tweede Wereldoorlog in samenwerking met het [Nederlands Agronomisch-Historisch Instituut](#). Meer info over de sprekers en locatie volgt later op www.icag.be

[\(Naar boven\)](#)

8. Beeldspraak

In deze editie huldigen we de diversiteit van het molenlandschap. Je hebt er op wind-, water-, lastdier- en motorkracht. Wij kozen van elk één. De foto's komen van [Erf-goed.be](#) Klik op de afbeelding voor meer achtergrondinformatie.

Van de vijf molens die ooit in Marke stonden, bleef enkel de Rodenburgmolen bewaard. Deze bakstenen stellingmolen, gelegen aan de weg Kortrijk-Moeskroen, werd in 1840 opgetrokken ter vervanging van een houten molen.

(Foto: Karl Dujardin)

De Oysschemolen ligt aan de Oosse in Welden bij Oudenaarde. De watermolen werd vermeld in de penningkohieren van 1571 als eigendom van de heren van Lalaing.
(Foto: Tijn Vereenoghe)

Het Brouwershuis in Antwerpen werd in 1553-1554 opgericht door Gilbert van Schoonbeke. Het pand is een wonder van 16de-eeuwse techniek.
(Foto: Tijn Vereenoghe)

In 1855 kocht Edward Remy een watermolen op de Dijle en een groot herenhuis gelegen op de linkeroever. Oorspronkelijk bestond de fabriek uit een olieslagerij, een maalderij en een rijstpellerij.

(Foto: Manu Drieghe)

(Naar boven)